

Llyr Gruffydd AS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

14 Ionawr 2025

Annwyl Llyr Gruffydd AS

Ysgrifennaf atoch yn dilyn y gwaith craffu cyffredinol a wnaeth y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ar Ken Skates AS, Ysgrifennydd y Cabinet dros Drafnidiaeth a Gogledd Cymru. Yn ystod y sesiwn, gofynnodd y pwyllgor nifer o gwestiynau ynghylch materion gweithredol ar gyfer Trafnidiaeth Cymru a dyma ddarparu diweddariad ysgrifenedig i chi ynghylch y rhain.

Unedau Aerdymheru ar ein trenau Dosbarth 197

Yn gyntaf, gofynnwyd am ddiweddariad yn dilyn problemau gyda'r unedau aerdymheru newydd ar ein trenau 197 oedd yn teithio ar hyd lein y Gororau yn gynharach eleni. Rwy'n gwerthfawrogi, yn ystod misoedd yr haf, y gall fod yn anghyfforddus teithio ar drên lle nad yw'r system aerdymheru yn gweithio fel y dylai.

Felly, rydym bellach wedi cwblhau diweddariad i'r feddalwedd ar draws ein fflyd 197 ac yn ymchwilio i welliannau meddalwedd pellach a fydd yn darparu lefel uwch o awtomeiddio. Yn ogystal â diweddarau'r feddalwedd, rydym ar hyn o bryd yn edrych ar y posibilrwydd o osod haen adlewyrchu gwres ar ffenestri'r trenau 197 er mwyn lliniaru'r problem hon ymhellach.

Diweddariad ynghylch Targed ein Fflyd

Yn ystod y sesiwn, gofynnwyd hefyd i Ysgrifennydd y Cabinet roi'r wybodaeth ddiweddaraf am dargedau fflyd diweddaraf TrC. Rydym yn buddsoddi £800 miliwn mewn fflyd o drenau newydd sbon ar gyfer rhwydwaith Cymru a'r Gororau, ac mae gan bron bob llinell unedau newydd yn gweithredu arnynt erbyn hyn, gyda rhai llinellau fel llinell Wrecsam - Bidston neu Linell Dyffryn Conwy wedi cael trenau newydd yn gwasanaethu ar bob gwasanaeth.

Yn sgil y newid a wnaed i'r amserlen a gyhoeddwyd ar ddydd Sul 15 Rhagfyr 2024, bydd 100% o'r teithiau ar Ganghennau Gogledd Cymru yn cael eu gwasanaethu gan y fflyd newydd a thros 80% o deithiau yn cael eu gwasanaethu ar Brif Lein Gogledd Cymru gan ein fflyd newydd o drenau. Felly, y darlun cyffredinol yw y bydd ein fflyd newydd yn gwasanaethu 87% o'r teithiau yng Ngogledd Cymru yn dilyn cyflwyno'r amserlen newydd ym mis Rhagfyr 2024.

Disgwyliwn y bydd pob fflyd newydd, ar wahân i'r trenau Dosbarth 398, wedi cael eu cludo i ni erbyn diwedd 2025, gyda'r holl unedau yn cael eu rhoi ar waith erbyn diwedd 2026 (mae hyn yn amodol ar rywfaint o waith uwchraddio ar linell y Cambrian). Mae'r tabl isod yn manylu ar sawl uned newydd a roddwyd ar waith hyd yma:

Trenau Newydd	Nifer ar waith
Dosbarth 197	58 allan o 77
Dosbarth 231	11 allan o 11
Dosbarth 756	10 allan o 24 (cyflwyno trenau gam wrth gam)
Dosbarth 398	0 allan o 36
Trenau Mark 4	7 allan o 8
Dosbarth 153	16 allan o 18
Dosbarth 230	5 allan o 5

Fodd bynnag, mae'n wir dweud ein bod yn dal i brofi oedi gan ein gweithgynhyrchwyr, Stadler a CAF ac mae'n bwysig gweithio mewn partneriaeth â nhw ac i'w dal i gyfrif ym mhob ffordd bosibl. Yn ddiweddar, ymwelais â Sbaen i gwrdd â Phrif Swyddog Gweithredol CAF i'w roi pwysau ychwanegol arny'n nhw ynghylch cludo ein trenau.

Felly, y sefyllfa o ran y swm cyfanredol ar hyn o bryd yw bod tua 70-75% o deithiau yn cael eu gwneud ar ein trenau newydd, ond bydd hyn yn cynyddu gyda mwy o argaeledd y trenau Dosbarth 756 ac o ganlyniad, eu rhoi ar waith ar Lein Coryton yn y Gwanwyn/yn gynnar yn Haf 2025.

Talu am docyn gydag arian parod

Yn olaf, o ran deiseb gan y Senedd ynghylch taliadau heb arian a arweiniwyd gan gynrychiolwyr o Mencap, gofynnwyd am ddiweddariad ynghylch dull TrC o dderbyn taliadau arian parod am docynnau trên ac er mwyn gallu talu am luniaeth ar drên.

Os hoffai cwsmer brynu tocyn gydag arian parod, yna gallant wneud hynny mewn swyddfa docynnau, cyn belled a bod un yn yr orsaf. Os yw'r swyddfa docynnau ar gau neu os yw'r cwsmer yn teithio o orsaf heb staff, gallant ddefnyddio'r peiriant hunanwasanaeth i gael 'taleb addo talu' Addewid i Dalu y gellir ei gyfnewid am docyn cyn gynted â phosibl.

Rydym yn cydnabod na all pawb ddefnyddio ein peiriannau hunanwasanaeth. Felly, os mai dyma'r unig ffordd o brynu tocyn yn yr orsaf y mae'r cwsmer yn teithio ohoni ac na allant ddefnyddio'r peiriant, gallan nhw brynu tocyn ar y trên. O dan yr amgylchiadau hyn, rhoddir disgrisiwn i'n tîm Diogelu Refeniw beidio â chodi tâl cosb a byddant naill ai'n codi'r pris sengl llawn neu'n codi unrhyw bris gostyngol perthnasol fel y bo'n briodol.

Gall cwsmeriaid hefyd brynu tocynnau gydag arian parod fel rhan o'n partneriaeth â Payzone, lle mae modd prynu rhai tocynnau trên mewn siopau sydd wedi'u lleoli mewn gorsafoddd cyfagos. Mae rhestr o'r manwerthwyr Payzone sy'n rhan o'r cynllun ar gael yma: <https://tfw.wales/ways-to-travel/rail/buy-tickets/ways-to-buy/payzone>

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

Taliadau am luniaeth ar ein trenau gydag arian parod

O ran defnyddio arian parod i dalu am luniaeth ac ein trenau, nid yw TrC, ynghyd â sawl Cwmni Gweithredu Trenau eraill, gan gynnwys Great Western a London North Eastern Railway, yn derbyn arian parod. Gwnaed y penderfyniad hwn yn sgil Covid-19, a chymdeithas yn symud i ffwrdd o ddefnyddio arian parod i wneud taliadau. Mae hyn yn fwy diogel i'n cydweithwyr arlwygo gan nad ydynt bellach yn ymdrin ag unrhyw arian parod. Mae hyn hefyd yn dileu'r risgiau a'r costau sy'n gysylltiedig â thrin a bancio arian parod.

Rwy'n gobeithio y bydd cynnwys y llythyr hwn yn ateb y cwestiynau a godwyd yn ystod y sesiwn graffu'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith ar Ysgrifennydd y Cabinet. Os oes gennych unrhyw gwestiynau gweithredol pellach ar gyfer TrC, yna mae croeso mawr i chi gysylltu.

Yn gywir,

James Price
Prif Weithredwr / Chief Executive